

แนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก วรกร ภาวังคะนันท์

รองผู้บังคับการกรมนักเรียน

โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2564

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ

โดย พันเอก วรกร ภาวักคะนันท์

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก นิพนธ์ บุญศิริ

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2564 และเห็นชอบให้เป็นเอกสาร
วิจัยส่วนบุคคลอยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี

(มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(นิพนธ์ บุญศิริ)

ประธานกรรมการ

พันเอก

(ศุภชัย สุดาจันทร์)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก

(ปริญา ฉายะพงษ์)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(ธัญนุช สิงห์พันธุ์)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก วรกร ภวังคะนันท์
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ
วันที่ กันยายน 2564 **จำนวนคำ :** 5,706 **จำนวนหน้า :** 18
คำสำคัญ การศึกษาเพิ่มเติม ,ทหารกองประจำการ ,ครูประจำกลุ่ม
ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาอยู่ 3 ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ ประการที่สอง เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ และประการสุดท้ายเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ ใช้วิธีการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับผลการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อค้นพบโดยสรุป กล่าวคือ ผู้บังคับหน่วยที่ปกครองทหารประจำการ จะต้องสนับสนุนการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ และต้องติดตามความคืบหน้าของกำลังพลในเรื่องการร่วมกิจกรรม การเรียนการสอน การสอบและการส่งหลักฐานต่าง ๆ ของทหารกองประจำการอย่างต่อเนื่องอีกทั้งต้องตระหนักว่าการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการเป็นนโยบายของกองทัพบก ในการพัฒนาความรู้ของกำลังพล ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้ทหารกองประจำการจะต้องมีความรับผิดชอบในการศึกษาเพิ่มเติมของตนเองในการร่วมกิจกรรม ทำการเรียน หรือแม้กระทั่งการสอบ นอกจากนี้ การคัดเลือกกำลังพลเข้ามาทำหน้าที่เป็นครูประจำกลุ่มนั้น ควรจะต้องคัดเลือกจากกำลังพลที่สมัครใจ เพราะกำลังพลดังกล่าวจะต้องทำทั้งงานประจำ และงานเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ ควบคู่กันไป ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องทำด้วยความทุ่มเท ซึ่งอาจจะกระทบเวลาส่วนตัวอีกด้วย โดยครูประจำกลุ่ม จะต้องเข้ารับการอบรมการให้ความรู้การศึกษาเพิ่มเติม หรือ การศึกษาตามอัธยาศัย ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมที่ตนเองรับผิดชอบ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Vorakorn Pavungcanand
TITLE : Guidelines for further education development of troops.
DATE : September 2021 **WORD COUNT :** 5,706 **PAGES :** 18
KEY TERMS : further education, development, troops.
CLASSIFICATION : Unclassified

Researching ways to improve further education of this troop, there are three purposes of the study: firstly, to study the problems of further education of the troops. Secondly, to analyze the additional educational environment of the troops, and finally to determine how to effectively develop additional education of the troops.

This research is strategy research. Use research methods from academic papers and information from media for the findings of this research. In short, the commander of the military commander must support further education of the troops and monitor the progress of the troops in the participation of activities; teaching, learning, examination and submission of evidence of troops, in addition, it must be recognized that further education of the Armed Forces is the policy of the Army to improve the knowledge of the troops, which is important. Troops must have their own additional educational responsibilities to participate in the activities. The selection of troops to serve as teachers in that group should be selected from voluntary troops because such troops will have to do both routine and additional work on additional studies of the armed forces, along with the obligation to do so with dedication, which may also affect personal time. The group's teachers are required to undergo additional educational or informal education training of the Ministry of Education in order to develop additional educational work that they are responsible for more effectively.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่านที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาให้ความรู้ และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก นิพนธ์ บุญศิริ, พันเอก ปริญญา ฉายะพงษ์ และพันเอกหญิง ธัญนุช สิงห์พันธุ์ ที่กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล รวมถึงตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียดจนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกเหนือจากข้อเสนอแนะทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยแล้วยังได้รับกำลังใจและคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พันเอก ศุภชัย สุดาจันทร์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาและ พันเอก สฤณี แผนสนธิ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและสนับสนุนข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย พลตรี มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก ที่กรุณาอนุมัติ ให้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากผู้เกี่ยวข้อง

ขอขอบคุณผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจ ในการทำวิจัยฉบับนี้ ให้สำเร็จสมบูรณ์ ได้สมตามความมุ่งหวัง ความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพรัก และหวังว่าวิจัยฉบับนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดผลดีต่อวิทยาลัยการทัพบก และกองทัพก สิบไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
วิธีการศึกษา	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	6
สภาพปัญหาของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ	9
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ	11
แนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการให้มี	
ประสิทธิภาพ	14
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	16
บทที่ 4 บทสรุป	18
สรุปผลการวิจัย	18
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	19
เอกสารอ้างอิง	20
ประวัติผู้วิจัย	21

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ทหาร หรือที่เราเรียกกันว่ารั้วของชาติมีบทบาทสำคัญมากมายแก่ชาติไทย ทั้งในเรื่องของการปกป้องเอกราชตั้งแต่เริ่มก่อตั้งประเทศชาติ คอยปกป้องการรุกร้าอำนาจอธิปไตยของต่างชาติที่จะเข้ามายึดครองประเทศ และหน้าที่สำคัญได้แก่ 1. พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในราชอาณาจักรปราบปรามการกบฏและการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลังทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่กฎหมายกำหนด 2. พิทักษ์รักษาปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ 3. ปฏิบัติการอื่นที่เป็นปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามเพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือปฏิบัติการอื่นใด ทั้งนี้ตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

ถึงแม้หน้าที่หลักของทหารคือการปกป้องบ้านเมืองให้รอดพ้นจากการรุกรานของข้าศึก แต่ในยามที่บ้านเมืองสงบทหารก็ยังคงทำหน้าที่ในการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความลำบากเดือดร้อน อย่างที่เราพบเห็นกันอยู่เสมอ เช่น เมื่อปี 2554 เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ของประเทศ น้ำท่วมสูงเกือบทุกพื้นที่ของประเทศไทยไล่จากภาคเหนือลงมาจนถึงกรุงเทพมหานครประชาชนได้รับความเดือดร้อนกันอย่างแสนสาหัส บางคนถึงกับไร้ที่อยู่อาศัย อาหารการกินขาดแคลน ซึ่งในตอนนั้นทหารเป็นกำลังหลักที่สำคัญที่เข้ามาช่วยเหลือประชาชนไม่ว่าจะขับรถรับส่ง ขับเรือ หรือนำอาหารเข้าไปแจกจ่ายยังประชาชนที่ไม่สามารถออกจากบ้านได้ เรียกได้ว่าทหารเป็นทุกอย่างของประชาชนอย่างแท้จริง

ทหารกองประจำการถือเป็นกำลังพลส่วนใหญ่ที่เป็นกำลังหลักในกองทัพ ทหารกองประจำการ (ย่อว่า พลา) หมายถึง ทหารเกณฑ์ หรือทหารที่สมัครเข้ากองประจำการเพราะกฎหมายบังคับให้ต้องเป็นทหาร คือทหารกองประจำการที่ชั้นยศต่ำสุดในกองทัพ มีหน้าที่รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาแล้วปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จ เมื่อบุคคลใดที่ได้รับราชการเป็นทหารเกณฑ์ ก็จะมีตำแหน่งเป็นพลทหาร ซึ่งได้กำหนดวิธีคัดเลือกจากบรรดาชายไทยที่มีอายุครบกำหนดเข้ามารับราชการเป็นทหารกองประจำการ ด้วยวิธีการตรวจเลือกซึ่งเป็นกรรมวิธีตามกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมแก่ชายไทยทุกคน

การดำเนินการคัดเลือกทหารกองประจำการของกระทรวงกลาโหมที่ผ่านมา พบว่าผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นทหารกองประจำการส่วนหนึ่งยังไม่จบการศึกษาในระดับการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน และเพื่อให้ทหารกองประจำการดังกล่าว ได้รับการพัฒนาด้วยระบบการศึกษา ระหว่างรับราชการทหารเป็นเวลา 2 ปี ดังนั้น ในปี พ.ศ.2537 กองบัญชาการทหารสูงสุด โดย กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) เดิม กองบัญชาการ กองทัพอไทย จึงได้มีการประสานความร่วมมือกับสำนักงานบริหารงานการศึกษาออก โรงเรียนในขณะนั้น และได้ลงนามความร่วมมือในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนให้กับ ทหารกองประจำการ โดยความร่วมมือนี้ได้นำไปสู่การจัดทำนโยบายการจัดการศึกษาออก ระบบสำหรับทหารกองประจำการ ซึ่งมีสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ปัจจุบัน ได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) เป็นผู้สนับสนุนในด้านการพัฒนาครูผู้สอน ค่าตอบแทน สื่อ ตลอดจน การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย แต่เนื่องจาก รัฐบาลได้กำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ที่ 2) พ.ศ. 2545 ขึ้นมา ทำให้มีผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน แนวทางการ ดำเนินงานจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายทหารกองประจำการ จึงได้ปรับเปลี่ยนให้ เหมาะสม สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

ต่อมารัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ โดย กำหนดให้มีการยกระดับการศึกษาเฉลี่ยของประชาชนให้ได้ 9.5 ปี และร้อยละ 50 ของ ประชากรวัยแรงงานอายุ 15 - 39 ปี ให้ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป กระทรวงกลาโหมและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการลงนามจัดบันทึก ข้อตกลงความร่วมมือการจัดการศึกษานอกระบบอีกครั้งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาและยกระดับการศึกษาให้แก่ทหารกองประจำการ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ที่ อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกระทรวงกลาโหม ให้ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป รวมถึงการได้รับการพัฒนาด้านอาชีพและด้านอื่นๆ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ที่ พัฒนาขึ้นตามหลักปรัชญาและความเชื่อพื้นฐานในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่มี กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ใหญ่ มีการเรียนรู้และสั่งสมความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง

สำหรับกองทัพบกได้มีโครงการส่งเสริมการศึกษาให้กับทหารกองประจำการให้ได้รับการ ศึกษาในระดับที่สูงขึ้นตามนโยบายการพัฒนาความรู้ของกำลังพล โดยกองทัพได้จัดให้มี การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา แห่งชาติ เช่น การศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และตอนปลาย (ม.6) การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเช่นกัน

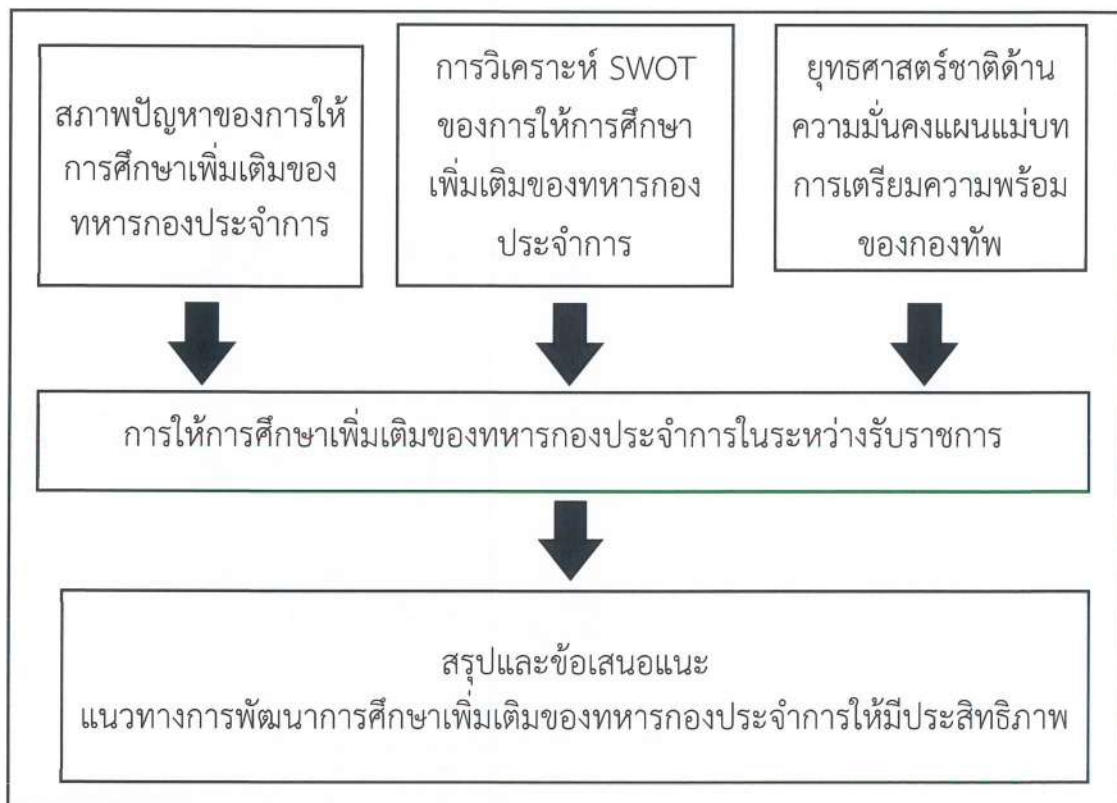
จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น พบว่าทหารกองเกินที่ถูกเกณฑ์เข้ากองประจำการส่วนใหญ่ จะมีระดับความรู้ไม่สูงนัก ทำให้กองทัพได้กำลังพลประเภทที่มีความรู้ต่ำ ในการ

ฝึกศึกษาก็จะเป็นไปอย่างล่าช้า และถ้าหากยังคงสภาพเช่นปัจจุบันแล้ว จะเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านการพัฒนาระบบเตรียมความพร้อมแห่งชาติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการ ศึกษาสภาพปัญหาของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการเป็นอย่างไร มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการมีอย่างไรบ้าง และแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร ซึ่งถ้าหากทราบได้อย่างแน่ชัดมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แท้จริง และข้อเสนอแนะจากกลุ่มบุคคลต่างๆ ก็ยิ่งจะทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์เกิดขึ้นได้ตรงประเด็นที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ
2. เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ
3. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งทำการศึกษาสภาพปัญหาของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ การวิเคราะห์ SWOT ของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ และยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงแผนแม่บทการเตรียมความพร้อมของกองทัพ มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้สรุปและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพ

วิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย มุ่งทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ มีการวิเคราะห์ระบบการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ และประเมินผลการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมทั้งทำการวิเคราะห์สภาพจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ

1.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา (Time Study)

ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2563 และจะแล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม 2564

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอันเป็นแนวทางการประการสำคัญที่สามารถนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะ

4. ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำหรับขั้นตอนในการดำเนินงาน ผู้วิจัยเสนอโครงร่างวิจัยในห้วงเดือนพฤศจิกายน ถึง กลางเดือนมกราคม รวบรวมเอกสารทางวิชาการ ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศใน เดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูล ในห้วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือน มีนาคม และสรุปผลในเดือนเมษายน และรายงานผลในเดือนพฤษภาคม

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบสภาพปัญหาของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ
2. ทราบสภาพแวดล้อม (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค)ในการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ
3. ทราบแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านการพัฒนาระบบเตรียมความพร้อมแห่งชาติได้

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

ในปี พ.ศ.2537 กองบัญชาการทหารสูงสุด โดย กรป.กลาง (เดิม) กองบัญชาการกองทัพไทย ได้มีการประสานความร่วมมือกับสำนักงานบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนในขณะนั้น และได้ลงนามความร่วมมือในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนให้กับทหารกองประจำการ ทั้งกองบัญชาการกองทัพไทยกองทัพบก กองทัพเรือ และ กองทัพอากาศ โดยความร่วมมือนี้ได้นำไปสู่การจัดทำนโยบายการจัดการศึกษาออกกระบบสำหรับทหารกองประจำการ ซึ่งมีสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็นสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) เป็นผู้สนับสนุนในด้านการพัฒนาครูผู้สอน ค่าตอบแทน สื่อ ตลอดจนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย แต่เนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ขึ้นมา ทำให้มีผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน แนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายทหารกองประจำการ จึงได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมสอดคล้อง กับการปฏิรูปการศึกษา

ต่อมารัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา และเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ โดยกำหนดให้มีการยกระดับการศึกษาเฉลี่ยของประชาชนให้ได้ 9.5 ปี และร้อยละ 50 ของประชากรวัยแรงงานอายุ 15 - 39 ปี ให้ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป กระทรวงกลาโหมและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการลงนามจัดบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการศึกษานอกระบบอีกครั้งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและยกระดับการศึกษาให้แก่ทหารกองประจำการ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกระทรวงกลาโหม ให้ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป รวมถึงการได้รับการพัฒนาด้านอาชีพและด้านอื่นๆ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ไปเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2549

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2551 แทนหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตามหลักปรัชญาและความเชื่อพื้นฐานในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ใหญ่ มีการเรียนรู้และสั่งสมความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 สาระ ดังนี้

1. สารสะท้อนผลการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยแบบง่าย
2. สารความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
3. สารการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง
4. สารทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปศึกษา
5. สารการพัฒนาสังคม เป็นสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับทหารกองประจำการ และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ได้คำนึงถึงหลักการสำคัญอย่างน้อย 4 ประการ คือ การขยายโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพ ทรัพยากรทหาร และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง การสร้างค่านิยมให้ประชาชนอยากเข้ามาเป็นทหารกองประจำการ และการเป็นผู้นำชุมชนที่มีคุณภาพในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อยกระดับความรู้พื้นฐานการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับทหาร กองประจำการและกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องให้สูงขึ้น 2. เพื่อจัดการศึกษาสายอาชีพ ให้กับทหารกองประจำการและกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ในอันที่จะช่วยเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายของครอบครัว 3. เพื่อพัฒนาเจตคติและจริยธรรมทหารกองประจำการและกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ให้เหมาะสม กับสถานการณ์การพัฒนาในปัจจุบัน

หลักการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหลักการไว้ดังนี้ 1. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล ชุมชน และสังคม 2. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย 3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าผู้เรียน

มีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ 4. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดหมาย หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ จึงกำหนดจุดหมายดังต่อไปนี้ 1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข 2. มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 3. มีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และ ตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง 4. มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุขตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. มีความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย โดยเฉพาะภาษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ความเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ยึดมั่น ในวิถีชีวิต และ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 6. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ระดับการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา, ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น, ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยแต่ละระดับ ใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอน แต่ทั้งนี้ต้องลงทะเบียนเรียน ในสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ภาคเรียน

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นต่างๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

สภาพปัญหาของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ

ด้านทหารกองประจำการ

1. ทหารกองประจำการไม่ให้ความใส่ใจในการศึกษาเท่าที่ควร เนื่องจากการให้การศึกษาเพิ่มเติมเป็นสิ่งที่กองทัพต้องการให้เกิดการปฏิบัติที่เห็นผลชัดเจน กล่าวคือ มีการได้รับวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้นอย่างน้อย 1 ระดับ โดยเริ่มคัดเลือกทหารกองประจำการที่มีวุฒิการศึกษาน้อยมาสมัครเข้ารับการศึกษาตั้งแต่ตอนเป็นทหารใหม่ โดยในช่วงแรกมีการเรียกรวมกลุ่มได้ง่าย เนื่องจากทหารอยู่กันเป็นกลุ่มก้อน สามารถเรียกเข้าให้การศึกษาได้

หลังจากห้วงเวลาฝึก และให้การศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อการฝึกทหารใหม่เสร็จสิ้น ทหารกองประจำการจะแยกย้ายกันไปอยู่ตามแผนกต่าง ๆ ทหารกองประจำการบางคนจึงไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา แม้ครูประจำกลุ่มจะเรียกให้มาทำกิจกรรม ทำการเรียน การสอน หรือแม้กระทั่งการสอบ ก็ไม่ให้ความร่วมมือแต่อย่างใด

2. ทหารกองประจำการไม่นำหลักฐานที่กำหนดมาส่งให้ครูประจำกลุ่ม ทหารกองประจำการหลายนายหาหลักฐานทางการศึกษาเดิมไม่พบ เนื่องจากไม่ได้รับการศึกษามาเป็นระยะเวลาานาน ทำให้เอกสารสูญหาย จึงไม่ส่งหลักฐานที่ครูประจำกลุ่มให้นำมาส่ง การออกวุฒิการศึกษาหลังจากที่มีการเรียน การทำกิจกรรม และการสอบครบถ้วนแล้วจึงไม่สามารถกระทำได้

ด้านระบบความเป็นอยู่

1. ภาระงานของทหารกองประจำการไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน เมื่อการฝึกทหารใหม่เสร็จสิ้น ทหารกองประจำการแต่ละคนจะถูกส่งไปประจำยังหน่วยรองอื่นๆ บางหน่วยเป็นแผนกที่อยู่ห่างไกล หรือแม้กระทั่งการปฏิบัติหน้าที่เป็นทหารบริการประจำตัวผู้บังคับบัญชา จึงไม่มีโอกาสได้ทำการพบกลุ่ม ทำกิจกรรม หรือทำการเรียนการสอนมากนัก โดยผู้บังคับบัญชาไม่ทราบว่าทหารกองประจำการที่สังกัดตนเองนั้น มีความจำเป็นต้องไปร่วมกิจกรรม จึงไม่ปล่อยให้ไปทำกิจกรรมต่างๆ จึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเรียน และบางคนขาดการมาสอบ ซึ่งถือว่าสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

2. การลาพักของทหารกองประจำการตรงห้วงทำการสอบ โดยการลาพักของทหารกองประจำการนั้น จะจัดเป็นห้วง ๆ ไว้แตกต่างกัน ซึ่งบางครั้งขึ้นกับภารกิจของแต่ละหน่วยงานด้วย เมื่อถึงเวลาที่ตนเองได้ลาพัก ก็ตั้งใจเดินทางกลับโดยไม่สนใจภารกิจทางการศึกษาเลย โดยห้วงการลาพักที่ตรงกับห้วงการสอบนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ไม่สามารถขาดได้ แต่ทหารกองประจำการก็ไม่สนใจและลาไปตามห้วงที่ตนเองได้รับอนุมัติ ซึ่งผู้บังคับหน่วยก็ไม่ทราบว่ามีการสอบเพราะทหารกองประจำการไม่บอก ด้วยความเกรงกลัวว่าตนเองจะไม่ได้ลาพักตามกำหนด

ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้บังคับหน่วยรองไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาของกำลังพล โดยผู้บังคับหน่วยรองทราบถึงความต้องการ นโยบาย คำสั่งการของผู้บังคับบัญชาระดับสูง แต่ด้วยภารกิจของหน่วย ทั้งด้านการฝึก การพัฒนา ภารกิจพิเศษต่าง ๆ ที่ทหารต้องทำมากมาย จึงเกิดผลกระทบต่อการให้การศึกษาต่อทหารกองประจำการ ทั้งนี้ ผู้บังคับหน่วยรองที่มีความใส่ใจ จะต้องสนับสนุนการเรียนรู้อของทหารกองประจำการให้เกิดความต่อเนื่อง

และต้องติดตามความคืบหน้าของกำลังพลในเรื่องการร่วมกิจกรรม การสอบ และการส่งหลักฐานต่าง ๆ ของทหารกองประจำการด้วย

2. ครูประจำกลุ่มขาดความทุ่มเทให้กับการศึกษาของทหารกองประจำการ ในการคัดเลือกกำลังพลเข้ามาทำหน้าที่เป็นครูประจำกลุ่มนั้น หน่วยได้ทำการสอบคัดเลือกจากกำลังพลที่สมัครใจ จบการศึกษาปริญญาตรี และมีเวลาในการทำงานพิเศษเหล่านี้ แต่ด้วยการเป็นข้าราชการที่จะต้องมียานประจำทำอยู่ จึงทำให้ครูประจำกลุ่มบางคนไม่สามารถให้เวลากับทหารกองประจำการได้มากเท่าที่ควร การติดตามนักศึกษาที่มาเรียน สอบ และร่วมกิจกรรมก็ทำได้ไม่มากนัก

3. ครูประจำกลุ่มขาดความรู้ในเรื่องการศึกษาตามอัธยาศัย โดยในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการทำเอกสาร ทำการเรียนการสอน ทำกิจกรรมที่จะต้องส่งหลักฐานเป็นที่ประจักษ์ ชัดเจน และตรงตามระยะเวลาที่กำหนด แต่ครูประจำกลุ่มที่เข้ามาใหม่ มีความรู้ทางด้านวิชาการดี สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ แต่ขาดทักษะด้านการเขียน รายงาน และการบริหารจัดการเอกสารอย่างเป็นระบบ จึงทำให้เกิดปัญหากับนักศึกษาในการทำเรื่องจบ รวมถึงการรับคุณวุฒิด้วย

ด้านระบบการศึกษา ที่ไม่เอื้ออำนวยกับการจัดการเรียนการสอน ในการจัดวิชาที่จะสอนในแต่ละระดับ จะต้องให้ความสำคัญกับวิชาการที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นสิ่งที่ทหารกองประจำการจำเป็นต้องรู้และนำไปใช้ในอนาคต แต่ในปัจจุบันวิชาที่ใช้สอนนั้นเน้นเรื่องวิชาการได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาหลัก แต่กำหนดให้รายวิชาที่เป็นรายวิชาเชิงปฏิบัติ หรือการประยุกต์ใช้ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้ชีวิตประจำวันเป็นวิชารอง

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ ซึ่งวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์การศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการศึกษาเพิ่มเติมดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

จุดแข็ง

ด้านระบบความเป็นอยู่

1. โครงสร้างปัจจุบัน ช่วยให้หน่วยงานสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็ว ลักษณะการจัดกลุ่มงาน มีความสอดคล้องกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ โดยมีโครงสร้างของ

สายงานช่วยให้มีความเข้าใจ และทำงานเชิงรุก ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย มีโครงสร้างการบริหารงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจน และแบ่งโครงสร้างการบริหารงานชัดเจน มีการมอบหมายงานที่เหมาะสมกัน

2. มีการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร มีการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรภายนอก มีการสื่อสารและประสานงานอย่างเป็นระบบ
3. มีระบบสนับสนุนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มีกฎระเบียบการควบคุมภายในและกระบวนการที่ใช้ในการติดตามงาน
4. มีระบบการคัดเลือกหรือสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ มีระบบการพัฒนาบุคลากร มีการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน

ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1. สมาชิกในทีมขององค์กรมีการจัดระเบียบวิธีการทำงานในองค์กร มีระบบการทำงานหรือวิธีการที่ชัดเจน
2. ผู้นำให้ความสำคัญกับบรรยากาศการทำงานที่ดี ให้ความสำคัญกับผลกระทบของการตัดสินใจ ใส่ใจกับบุคลากรด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา
3. มีความเหมาะสมด้านปริมาณของบุคลากร (อัตรากำลังที่เหมาะสม) มีความพร้อมในการรับการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมในการทำงานเป็นทีม
4. มีความโดดเด่นและการเป็นที่ยอมรับของบุคลากร มีความชำนาญในหน้าที่รับผิดชอบ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี มีทักษะการบริหารแบบมีอาชีพ มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อองค์กร มีความภูมิใจในวิชาชีพ มีความผูกพันต่อองค์กร และมีค่านิยมร่วมเพื่อการสร้างความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับร่วมกัน

ด้านระบบการศึกษา

1. มีการปฏิบัติตามแผน มีแผนในการพัฒนาการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของบุคลากร
2. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS) มาใช้ในการปฏิบัติงาน
3. มีการประเมินผลงานบุคลากรอย่างเป็นระบบได้ชัดเจน

จุดอ่อน

ด้านระบบความเป็นอยู่

1. สายการบังคับบัญชา ไม่ช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่มีการประกันคุณภาพงานอย่างชัดเจน ผู้นำกำหนดทิศทางองค์กรได้ไม่ชัดเจน ไม่มีการจัดการความรู้ (KM) ที่มีประสิทธิภาพ
2. ไม่มีการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหาร ไม่มีการทำงานเชิงรุก กลยุทธ์ไม่เอื้ออำนวยให้เกิดความโดดเด่นในการบริการ ไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติการ ไม่มีแผนปฏิบัติการประจำปี วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ สอดคล้องกัน และสอดคล้องกับมาตรฐานของหน่วยงาน
3. ไม่มีการหมุนเวียนงานภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน ขาดความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากร ทักษะของบุคลากรไม่เอื้อต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1. กระบวนการตัดสินใจและการควบคุมเป็นแบบรวมอำนาจ
2. บุคลากรมีความเข้าใจกลยุทธ์ของหน่วยงาน ไม่มีคู่มือการทำงานที่ชัดเจน บุคลากรไม่เข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง และบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน

โอกาส

1. มีความเพียงพอของงบประมาณ
2. ไม่มีผลกระทบของสภาพเศรษฐกิจต่อภาระงานของหน่วยงาน
3. การพัฒนาเศรษฐกิจไม่ทำให้เกิดความวุ่นวายในการจัดการสังคม
4. มีความร่วมมือขององค์กรภายนอก และมีโอกาสในการสร้างเครือข่ายทางราชการ และมีความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
5. ไม่มีผลของความเจริญทางเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่มีต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน
6. ผลของกฎหมายมีต่อบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงาน และปัญหาที่เกิดขึ้นจากกฎหมายที่กำหนดของรัฐต่อการบริหารของหน่วยงาน
7. ความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

อุปสรรค

1. ผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมมีต่อหน่วยงาน
2. ความคาดหวังของทหารกองประจำการต่องานมีสูง
3. การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมือง/ผู้นำระดับสูงมีผลต่อการทำงานของหน่วย

จะเห็นได้ว่า การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ มีจุดแข็งที่มากกว่าจุดอ่อน และมีโอกาสในการดำเนินงานมากกว่าอุปสรรค ทั้งนี้ การดำเนินงานด้านการศึกษา ถ้าทุกส่วนให้ความสำคัญ ได้แก่ ผู้เรียน (ทหารกองประจำการ) ครูประจำกลุ่ม และผู้บังคับหน่วย ย่อมทำให้เกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม

เมื่อนำการศึกษาสภาพแวดล้อมมาพิจารณาเชิงยุทธศาสตร์แล้วนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ เพื่อใช้พัฒนารูปแบบการศึกษาเพิ่มเติมสำหรับทหารกองประจำการได้แก่

1. กลยุทธ์การจัดโครงสร้างของศูนย์การศึกษาของหน่วยทหาร
2. กลยุทธ์การพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
3. กลยุทธ์พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับทหารกองประจำการ
4. กลยุทธ์การปรับปรุงห้องเรียนให้มีความทันสมัย เป็นห้องเรียนอัจฉริยะ
5. กลยุทธ์การปรับปรุงระบบการดำเนินงานด้านธุรการแบบเบ็ดเสร็จ

โดยกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนี้ จะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาแบบองค์รวมต่อไป

แนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพ

สำหรับแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมจากแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาฯ ก้ำลังพลกระทรวงกลาโหม และ แผนพัฒนากองทัพบกด้านก้ำลังพล ซึ่งได้ผลการวิจัยดังนี้

ด้านทหารกองประจำการ

1. ทหารกองประจำการต้องมีความรับผิดชอบในการศึกษาเพิ่มเติมของตนเองในการร่วมกิจกรรม ทำการเรียนหรือแม้กระทั่งการสอบ
2. ในวันเรียกเกณฑ์ หรือ วันรายงานตัวเข้าหน่วยทหารกองประจำการต้องนำหลักฐานทางการศึกษาเดิมมาแสดงกับเจ้าหน้าที่รับเรียกเกณฑ์ หรือรับรายงานตัวด้วยเพื่อเป็นหลักฐานในการใช้ศึกษาเพิ่มเติม และออกวุฒิการศึกษาหลังจากที่มีการเรียน และการสอนครบถ้วนแล้ว

ด้านระบบความเป็นอยู่

1. ผู้บังคับบัญชาที่ปกครองทหารกองประจำการ ควรทราบตารางทำกิจกรรม ตารางการเรียนการสอน และตารางการสอบ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเพื่อจะได้ปล่อยทหารกองประจำการมาทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นได้
2. หน่วยปกครองทหารกองประจำการ ที่จะต้องปล่อยทหารกองประจำการลาพักจะต้องประสานสอดคล้องกับหน่วยที่รับผิดชอบการศึกษาเพิ่มเติม โดยการลาพักจะต้องไม่กระทบต่อการเรียนการสอน และการสอบของทหารกองประจำการที่ลงศึกษาเพิ่มเติมไว้ หากกระทบหน่วยปกครองทหารกองประจำการ ควรจะปรับเปลี่ยนห้วงการลาพัก ออกไปตามความเหมาะสม

ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้บังคับหน่วยที่ปกครองทหารประจำการ จะต้องสนับสนุนการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ และต้องติดตามความคืบหน้าของกำลังพลในเรื่องการร่วมกิจกรรม การสอบ และการส่งหลักฐานต่าง ๆ ของทหารกองประจำการอย่างต่อเนื่องอีกทั้งต้องตระหนักว่าการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ เป็นนโยบายของกองทัพบก ในการพัฒนาความรู้ของกำลังพล
2. การคัดเลือกกำลังพลเข้ามาทำหน้าที่เป็นครูประจำกลุ่มนั้น ควรจะต้องคัดเลือกจากกำลังพลที่สมัครใจ เพราะกำลังพลดังกล่าวจะต้องทำทั้งงานประจำ และงานเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการควบคู่กันไป ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องทำด้วยความทุ่มเท ซึ่งอาจจะกระทบเวลาส่วนตัวอีกด้วย
3. จัดส่งครูประจำกลุ่ม เข้ารับการอบรมการให้ความรู้การศึกษาเพิ่มเติม หรือการศึกษาตามอัธยาศัยของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานการศึกษาเพิ่มเติมที่ตนเองรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านระบบการศึกษา ที่ไม่เอื้ออำนวยกับการจัดการเรียนการสอน ในการจัดวิชาที่จะเรียนในแต่ละระดับ เฉพาะการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ ทั้งนี้ กองทัพบก และ กระทรวงศึกษาธิการ ควรหารือกำหนดแนวทางให้เกิดผลสัมฤทธิ์ร่วมกัน ในการให้การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

จากผลการวิจัย จะพบว่ากองทัพบกได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบาย คำสั่ง ระเบียบ ต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย เป็นสากล โปร่งใส เข้าถึงประชาชน และตรงตามภารกิจของ กองทัพได้อย่างดี และต่อเนืองทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ มีรายละเอียดดังนี้

จากการศึกษาสภาพปัญหาของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ ผลการวิจัยพบว่า ทหารกองประจำการไม่ให้ความสนใจในการศึกษาเท่าที่ควร ภาระงาน ของทหารกองประจำการไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน ไม่นำหลักฐานที่กำหนดมาส่งให้ครู ประจำกลุ่ม การลาพักของทหารกองประจำการตรงห้วงทำการสอบ ครูประจำกลุ่มขาด ความทุ่มเทให้การศึกษากับการศึกษากับทหารกองประจำการ ครูประจำกลุ่มขาดความรู้ในเรื่อง การศึกษาตามอัธยาศัยผู้บังคับหน่วยรองไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาของกำลังพล และ ระบบการศึกษาที่ไม่เอื้ออำนวยกับการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้ การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการเป็นนโยบายที่ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ อย่างยิ่ง แต่การดำเนินงานของหน่วยในพื้นที่ไม่สามารถตอบสนองได้ตามที่กำหนด อัน เนื่องมาจากผู้บังคับหน่วยระดับรองไม่สนใจและให้ความสำคัญ ในการปฏิบัติตามนโยบาย ดังกล่าว

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาของทหารกองประจำการ มีจุดแข็งที่มากกว่าจุดอ่อน และมี โอกาสในการดำเนินงานมากกว่าอุปสรรค ทั้งนี้ การดำเนินงานด้านการศึกษา ถ้าทุกส่วน ให้ความสำคัญ ได้แก่ ผู้เรียน (ทหารกองประจำการ) ครูประจำกลุ่ม และผู้บังคับหน่วย ย่อมทำให้เกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม กองทัพและประเทศชาติจะได้กำลังพลที่มี ความรู้ความสามารถที่ดี มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับ ประเทศชาติได้ต่อไป ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานเพื่อเพิ่มความรู้ของทหารกอง ประจำการเป็นจุดเด่นในการพัฒนาของกองทัพบก ซึ่งจากกรณีที่ประชาชนให้ความสนใจ ในมาตรการดังกล่าว ทำให้กองทัพบกต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการให้มี ประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า ทหารกองประจำการต้องมีความรับผิดชอบในการศึกษา เพิ่มเติมของตนเองในการร่วมกิจกรรม ทำการเรียน หรือแม้กระทั่งการสอบ ผู้บังคับบัญชาที่ปกครองทหารกองประจำการ ควรทราบ ตารางทำกิจกรรม ตารางการ

เรียนการสอน และ ตารางการสอบ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บังคับหน่วยที่ปกครองทหารประจำการ จะต้องสนับสนุนการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ และต้องติดตามความคืบหน้าของกำลังพลในเรื่องการร่วมกิจกรรม การสอบ และการส่งหลักฐานต่าง ๆ ของทหารกองประจำการอย่างต่อเนื่อง การลาพัก จะต้องประสานสอดคล้องกับหน่วยที่รับผิดชอบการศึกษาเพิ่มเติม การคัดเลือกกำลังพลเข้ามาทำหน้าที่เป็นครูประจำกลุ่มนั้น ควรจะต้องคัดเลือกจากกำลังพลที่สมัครใจ และครูประจำกลุ่ม ต้องเข้ารับการอบรมการให้ความรู้การศึกษาเพิ่มเติม

บทที่ 4

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการให้การศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ และเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งนำมาสู่บทสรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะดังนี้ .-

สรุปผลการวิจัย

ผู้บังคับหน่วยที่ปกครองทหารกองประจำการ จะต้องสนับสนุนการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ และต้องติดตามความคืบหน้าของกำลังพลในเรื่องการร่วมกิจกรรม การสอบ และการส่งหลักฐานต่าง ๆ ของทหารกองประจำการอย่างต่อเนื่องอีกทั้งต้องตระหนักว่าการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ เป็นนโยบายของกองทัพบก ในการพัฒนาความรู้ของกำลังพล โดยจะต้องทราบตารางทำกิจกรรม ตารางการเรียน การสอน และตารางการสอบ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อจะได้ปล่อยทหารกองประจำการ มาทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นได้ ทั้งนี้ ทหารกองประจำการจะต้องมีความรับผิดชอบในการศึกษาเพิ่มเติมของตนเองในการร่วมกิจกรรม ทำการเรียน หรือแม้กระทั่ง การสอบ โดยเริ่มจากในวันเรียกเกณฑ์ หรือ วันรายงานตัวเข้าหน่วย ทหารกองประจำการ ต้องนำหลักฐานทางการศึกษาเดิม มาแสดงกับเจ้าหน้าที่ รับเรียกเกณฑ์ หรือรับรายงานตัวด้วย เพื่อเป็นหลักฐานในการใช้ศึกษาเพิ่มเติม และ ออกวุฒิการศึกษา หลังจากที่มีการเรียนการสอน ครบถ้วน ในการศึกษาเพิ่มเติมแล้ว นอกจากนี้ หน่วยปกครองทหารกองประจำการ ที่จะต้องปล่อยทหารกองประจำการลาพัก จะต้องประสานสอดคล้องกับหน่วยที่รับผิดชอบการศึกษาเพิ่มเติม โดยการลาพักจะต้องไม่กระทบต่อการเรียนการสอน และการสอบของทหารกองประจำการที่ลงศึกษาเพิ่มเติมไว้ หากกระทบหน่วยปกครองทหารกองประจำการ ควรจะปรับเปลี่ยนตารางลาพักออกไปตามความเหมาะสม สำหรับการคัดเลือกกำลังพลเข้ามาทำหน้าที่เป็นครูประจำกลุ่มนั้น ควรจะต้องคัดเลือกจากกำลังพลที่สมัครใจ เพราะกำลังพลดังกล่าวจะต้องทำทั้งงานประจำ และงานเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่มเติมของทหารกองประจำการ ควบคู่กันไป ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องทำด้วยความทุ่มเท ซึ่งอาจจะกระทบเวลาส่วนตัวอีกด้วย โดยครูประจำกลุ่ม จะต้องเข้ารับการอบรมการให้ความรู้การศึกษาเพิ่มเติม หรือ การศึกษาตามอัธยาศัย ของ

กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานการศึกษาเพิ่มเติมที่ตนเองรับผิดชอบ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ในการดำเนินการปรับปรุงระบบการศึกษาเพิ่มเติมให้สมบูรณ์นั้น กองทัพบกและกระทรวงศึกษาธิการต้องร่วมมือกันในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและทันสมัยตลอดเวลา โดยในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการประเมินหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และควรมีการใช้กระบวนการเทียบเคียง และแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). คู่มือนักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2530 สำหรับทหารกองประจำการ กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2537). นโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับทหารกองประจำการ และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพฯ : บริษัท ประชาชน จำกัด.
- กীরติ ยศยิ่งยง. (2548). การวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ ผู้รับผิดชอบการพิมพ์.
- คำสั่งกองทัพบก ที่ 366/2518. (3 ก.ค. 18) เรื่อง นโยบายการฝึกอบรมวิชาชีพระดับกองทัพบก.
- คำสั่งกองทัพบก ที่ 222/2530 (3 มี.ค. 30) เรื่อง นโยบายการพัฒนาพลทหารกองประจำการ. กองทัพบก.
- จินตนา บิลมาศ. (ม.ป.ป.) ความจำเป็นในการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- ชัยชนะ ธารีฉัตร,พลตรี. (2528). การพัฒนาคุณภาพทหารกองประจำการเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 27.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2545). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- दनัย เทียนพุด. (2543). การบริหารทรัพยากรบุคคลในทศวรรษหน้า. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ สุททกวาทิน. (2551). การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ ที่พี เอ็นเพรส.
- บุญทัน ดอกไธสง และเอ็ด สาระภูมิ. (2548). ประสิทธิภาพการบริหารบุคคลในองค์กร. กรุงเทพฯ ทิพย์อักษร.
- ประยูร ศรีประศาสน์. (2537). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร. (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ : สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สมยศ นาวีกร. (2521). การพัฒนาองค์การและการจูงใจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดวงกมล สร้อย
ตระกูล อรรถมานะ. (2542). พฤติกรรมองค์การ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). แก้ไขเพิ่มเติม
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2542). หลักและทฤษฎีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ระเบียงทอง. (2555).
- Francis L. Ulschak. (1983). Human Resource Development : Theory and Practices of
Need Assessment. Virginia : Reston Publishing.
- Frederick, Herzberg et. al. (1959). The Motivation of work. New York : John Wiley &
Sons.
- Maslow, Abraham H. (1954). Motivation and Personlity. New York : Harpers and
Row.
- Kerjcie, Ro v., & D.W. Morgan. (1970). Determining sample size for research activities
: Educational and Psychological measurement 30(3), p. 608 .

ประวัติผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก วรกร ภาวังคะนันท์
วัน เดือน ปีเกิด	8 มกราคม 2515
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ .ศ.2539	ปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมเครื่องกล) โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 43
พ.ศ. 2544	หลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารราบ รุ่นที่ 74
พ.ศ. 2547	หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 83
พ.ศ. 2557	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2539	ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 1 ศูนย์การทหารราบ
พ.ศ. 2544 - 2547	ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 1 ศูนย์การทหารราบ
พ.ศ. 2553	หัวหน้าแผนกยุทธการ กองยุทธการและการข่าว ศูนย์การทหารราบ
พ.ศ. 2554 - 2556	ผู้บังคับกองพันนักเรียนนายสิบ กรมนักเรียน โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ
พ.ศ. 2557 - 2558	อาจารย์หัวหน้าแผนก กองการศึกษา โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ
พ.ศ. 2558 – 2561	หัวหน้ากองบริการ ศูนย์การทหารราบ
ตำแหน่งปัจจุบัน	
พ.ศ. 2561 – ปัจจุบัน	รองผู้บังคับการกรมนักเรียน โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ

